

Vedtak i Pakkereisenemnda

Sammendrag

Bjørnejakt i Canada og hva som ble lovet i forkant av reisen.

Dato

12.02.2018

Saksnummer

2017-03024

Tjenesteytere

Opplev Verden

Klager har i det vesentlige anført

Klagen gjelder fire personer på bjørnejakt i Nova Scotia, Canada i perioden 09.09.2017 - 18.09.2017. Totalpris kr. 105.000.

De var skriftlig blitt lovet at operatøren kun reiste med fire jegere og presset på for at de skulle bli fire slik at de fikk egen tur. En rekke aktiviteter det annonseres med på operatørens hjemmesider var ikke reelle. Blant annet coyotejakt som annonseres med i egen jaktform - her kunne de lokale opplyse om at disse var nær utdødd i området for fem år siden.

Da dette var en jaktreise skulle turoperatør ordne med papirer. For den siste jegeren var ikke dette gjort. Flyselskapet hadde meldt til turoperatøren at papirer som var innsendt var mangelfulle, men deretter ikke hørt tilbake fra operatøren. Dette medførte straffegebyr og nødløsning for jegeren som egentlig ikke var berettiget til å ta med våpen.

I en e-post datert 24. august 2016 opplyste Opplev Verden at de opererer med grupper på maksimum fire personer. Dette ble brukt aktivt fra Opplev Verdens side som argument for at klager skulle få med seg en fjerde jeger, hvilket de endte opp med å gjøre. Det ble da understreket at de da fikk turen for seg selv, noe som var meget viktig for reisefølget. Realiteten ble en ganske annen, og Opplev Verde hadde solgt tur til ytterligere to personer, begge uten kjennskap til hverandre. Dette var i tillegg jegere på over det dobbelte av klagers alder, og uten noen som helst forutsetning for å fungere sammen over tid i en så intim setting. Dette var ikke avtalen og klager hadde grunner til at de fire ville ha turen kun med sitt eget jaktlag. Resultatet av at Opplev Verden ikke holdt sin del av avtalen påvirket deler av klagers tur sterkt.

Jaktform

Klager valgte Opplev Verden etter mange undersøkelser med fokus på muligheten for en mest mulig spennende jaktform, og mulighet til å kunne jakte smyg blant annet. Da de nevnte dette for guidene skjønte de ikke helt hva klager mente og henviste til den tette skogen som de selv hadde stusset over at ikke kunne være mulig å drive noe form for "smygjakt" i. Eneste form for jakt på bjørn i området er posteringsjakt på foringstønner fylt med bakverk og gårsdagens middag. Altså nøyaktig det klager hadde brukt mye tid på å unngå. Klager refererer til et sitat fra Opplev Verdens egen hjemmeside:

«Her er det skogsområder som er velegnet for å smyge seg frem til ditt utvalgte område. Vi disponerer en del urørt gammelskog hvor det ikke er drevet skogbruk og det er en fantastisk opplevelse å bevege seg i denne skogen».

Klager anfører at han ser på dette som ren svindel.

En annen vesentlig del av dette var da klager traff Opplev Verden ansikt-til-ansikt på Villmarksmessen, nysgjerrige på å få høre mer om jaktturen de hadde bestilt. Her kunne Opplev Verden opplyse om at de jaktet på digre blåbærfelter. Da klager forhørte seg om hvordan dette foregikk fikk de beskjed om at dette var STRENGT forbudt.

Det var også på disse blåbærfeltene Opplev Verden kunne opplyse om at coyotejakten de annonserer for på sine sider til nærmere kr. 20.000, og som også inngikk i klagers pakke, foregikk. Dette skulle foregå ved at man vommet bjørnen og rullet den litt nedover blåbærliå og jakten på skrotten av denne. Dette viste seg å heller ikke stemme, da dyret i sin helhet fraktes til campen og ble gjort opp der.

Det ble vist bilder av disse blåbærfeltene i annonsemateriell, og referert til at campen lå strategisk til for en vellykket coyotejakt. Det ble tydelig annonsert med at de som var heldige og skjøt tidlig kunne prøve seg på coyote. De som eventuelt skjøt tidlig hadde ingen alternative tidsbruk annet enn å sitte på rumpa på en platting eller sitte i en bil og stirre. Det ble også nevnt at det var mulig å løse kort for fluefiske etter atlantisk laks under oppholdet, dette var heller ikke tilfelle. I tillegg er det som nevnt tidligere strengt forbudt å jakte i blåbærfeltene. En siste ting som gjør saken enda mer trist er at det omtrent ikke er sett coyote i området de siste årene. Hvorfor Opplev Verden i det hele tatt bruker coyote som et innsalg for sine turer, samt at de har det annonsert som egen tur til nærmere kr. 20.000 på sine nettsider, er for klager helt uforståelig. Stammen ble for mange år siden utsatt for sykdom og er nær sagt utryddet.

Det annonseres også med at de jakter rett ut fra camp, noe som gav klager en følelse av at de skulle bo i naturomgivelser. Jakten foregikk ved at man ble kjørt opptil en time i bil ut på post. Dette oppleves ikke som å jakte rett ut fra camp

Sitat fra reiseguiden fra Opplev Verden:

«Husk å trene på lange skudd, og lær deg kulebanen på den ammunisjonen du bruker! (Spesielt viktig på coyote jakt)». Det lengste mulige skuddhold på postene klager så var maksimalt 60 meter.

Forberedelser til tur:

Hovedgrunnen til å benytte seg av en norsk reiseoperatør for slike turer er selvsagt å få tilrettelagt mest mulig. Fjerdemann på jaktlaget opplevde at han så vidt fikk med seg våpen over fordi det var gjort feil med papirene. Dette opplyste flyselskapet at Opplev Verden var gjort oppmerksom på, men at de aldri hørte tilbake.

Pakkelisten i informasjonsskrivet er mangelfull, og det opplyses blant annet ikke der om at det er en forutsetning at deltagere har med seg en oransje vest, som er lovpålagt å ha på seg for å bevege seg i terrenget. At det også er krav om kompass og lighter er muligens flisespikkeri, men ting klager forventet å bli opplyst om.

Nøyaktige ekstrakostnader for å eksportere og importere våpen:

Per jeger beløp dette seg til kr. 2.400 i tillegg til CAN 25, som oppleves som store ekstrakostnader på et reisebudsjett, og som endrer totalkostnad på turen.

Avslutningsvis legges det opp til at siste kvelden blir en fest for historiebøkene, og en opplevelse de sent ville glemme. Etter klagers syn er det selv å grille frossent kjøtt på samme plattingen de har sittet i mørket i åtte kvelder og drikke pils, ikke er klagers opplevelse av en fest for historiebøkene.

Klager anfører at de ikke fikk den varen de bestilte og betalte for, og ser på flere av punktene ovenfor som kontraktsbrudd.

Klager krever et prisavslag på kr. 9.000 per person, totalt kr. 36.000.

Det vises for øvrig til korrespondanse fra klager.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Opplev Verden fikk ingen klage, hverken muntlig eller skriftlig, under oppholdet om de nå innklagende punktene. Klagen kom 04.10.2017, 16 dager etter hjemkomst. All kommunikasjon om turen som ble bestilt foregikk via en person som videreformidlet dette til de øvrige reisende. Det var aldri fremsatt noen krav i denne kommunikasjonen om at gruppen måtte ha campen for seg selv. Opplev Verden foreslo at hvis de bestilte for fire reisende i august 2016 kunne de få campen alene, men de bestilte for tre.

Klagen som ble fremsatt 04.10.2017 forsto Opplev Verden slik:

1. At det var andre reisende på destinasjonen enn deres gruppe.
2. Jaktform.

3. Alternativ i tillegg til bjørnejakten, utryddet coyote.
4. Jaktområde.
5. Flybilletter/våpenfrakt.
6. Kostnader i forbindelse med ekstra bagasje/våpenfrakt.

1. At det var andre reisende på destinasjonen enn deres gruppe.

Sensommeren 2016 bestilte klagerne reise for tre mann. Ved tre jegere vil en av jegerne få 1:1 jakt og dette vil ha innvirkning på prisen da den tredje jegeren vil få en høyere pris. Opplev Verden bestrebet seg på å fylle kapasiteten da dette er normalt 2:1 jakt (dvs. to jeger med en guide). På det tidspunktet var alle klar over at det ville komme en ukjent jeger som nr. 4. Til tross for dette faktum bestilte tre klager reisen med utsikter til en fjerde ukjent jeger. Guiden hadde for sesongen 2017 kapasiteten for seks mann, alle reisende med hvert sitt enkeltrom.

Gruppen på seks (de fire klagerne og to individuelle jeger) reiste ikke på samme fly, bodde på hvert sitt værelse, jaktet på hver sin post og det eneste felles samlingspunktet var under måltidene i campen. Det er vanskelig å se at felles måltider kan være så «ødeleggende» for oppholdet. Så sitatet «...uten noen som helst forutsetning for å fungere sammen over tid...» er vanskelig å forstå all den tid klagerne brukte lite tid sammen med de øvrige to reisende og var kun tre reisende i nærmere et ½ år før fjerdemann bestilte sin tur.

2. Jaktform.

Jaktformen er primært posteringsjakt med noe bruk av bil. Dette er det informert om skriftlig og muntlig. Ofte blir jegere satt av i forkant av posten og kan smyge til posteringsplassen. Dette varierer selvfølgelig fra post til post. Som nevnt innledningsvis med klagerne vil guiden alltid søke den fremgangsmåten han mener gir den enkelte jeger best uttelling basert på skyteferdigheter, fysikk, erfaring m.m. Å beskrive habitatet i detalj eller hvor jakten skal foregå ett til to år før avreise er ikke mulig da mange faktorer påvirker det valget guiden gjør tett opp til tidspunktet for jakten.

3. Alternativ i tillegg til bjørnejakten, utryddet coyote.

Klagerne refererer til en vinterjakt på coyote i sine klager. Denne jakten er spesielt tilpasset for felling av coyote og foregår på vinteren. At klagerne anfører at coyoten er utryddet på Nova Scotia medfører ikke riktighet da provinsen har en bestand på 8.000-10.000 individer, se vedlegget CoyoteNS. For å sette coyotebestanden i norsk perspektiv, er Norge syv ganger så stort som Nova Scotia. Som sammenligning kan man bruke ulv. I Norge ville man hatt en ulvebestand på 70.000 dyr med samme bestandstetthet.

4. Jaktområde.

Terrenget veksler med variert skog, hogstfelt og kulturlandskap. Naturbildene i reiseguiden er fra flere av Opplev Verdens besøk på destinasjonen og gir et inntrykk av hvordan terrenget kan se ut. Hvor klagerne jaktet er det den lokale guiden som avgjør

i forhold til spor-tegn og vilttetthet. Beviselig har guiden gjort en god jobb når alle seks jegerne har påskutt bjørn og alle klagerne har felt bjørn.

5. Flybilletter/våpenfrakt.

Opplev Verden har benyttet samme rutiner i forbindelse med bestilling av flybilletter for alle de seks reisende. I motsetning til andre klagepunkter ble Opplev Verden gjort umiddelbart oppmerksom på avviket på flybilletten til den fjerde i reisefølget og foretok umiddelbart korrigerende tiltak så samme utfordring ikke skulle oppstå på hjemreisen.

6. Kostnader i forbindelse med ekstra bagasje/våpenfrakt.

Alle reisende blir gjort oppmerksom på ekstra kostnader i forbindelse med våpenfrakt. Dette er beskrevet i Opplev Verdens generelle betingelser under siste avsnitt "Unntatt i alle priser, PO-skjema og tilsendt reiseguide.

Klager anfører at pakkelisten er mangelfull og ikke beskriver verneutstyr eller lighter. I vedlagt reiseguide er det på side 6 beskrevet lighter på tredje nederste linje, samt «...det du bruker på jakt hjemme...» som f.eks kompass, tennbriketter etc. Verneutstyr som ATV-hjelm, sikringsvest etc. skal fås lånt på destinasjon. Opplev Verden har etterlyst om dette ble tilbudt, men ikke fått svar fra klagerne.

Opplev Verden har anført at de mot kvittering ønsker å kompensere for straffegebyret for våpentransport for den fjerde deltakeren pga. en formalia feil i forbindelse med flybilletter. Feilen oppstod til tross for at det for alle de seks reisende ble benyttet samme rutiner i forbindelse med bestilling av flybilletter.

Det vises for øvrig til korrespondanse fra Opplev Verden.

Nemnda bemerker

En pakkereise er mangelfull når den avviker fra det som er avtalt eller forutsatt i avtalen, jf. pakkereiseloven § 6-1. Avtalen omfatter pakkereisen slik den fremkommer av bestilling og bekreftelse, opplysninger inntatt i turarrangørens katalog m.v., jf. alminnelige vilkår for pakkereiser pkt. 2.

Mangler gir grunnlag for et forholdsmessig prisavslag med mindre de avhjelpes innen rimelig tid og uten vesentlig ulempe for de reisende, jf. pakkereiseloven § 6-2.

Turarrangøren har etter pakkereiseloven en rett til å avhjelpe mangler. Denne rett forutsetter at turarrangøren gjøres kjent med problemene på reisemålet. Dersom manglene ikke tas opp på reisemålet på en måte som gir turarrangøren mulighet til å avhjelpe manglene, vil man ikke nå frem med krav om prisavslag i ettertid.

Det er tatt opp en rekke forhold ved turen. Disse er behandlet av arrangøren i den rekkefølgen som fremgår nedenfor:

1. To jegere i tillegg til klagerens gruppe på fire personer.
2. Jaktform.
3. Alternativ i tillegg til bjørnejakten.
4. Jaktområde.
5. Flybilletter.
6. Kostnader i forbindelse med skytevåpen som bagasje.

Nemnda legger til grunn at jaktreisen i utgangspunktet ble reservert for tre personer. Så vidt nemnda forstår ville et slikt deltakerantall medføre ekstrakostnader for en av jegerne fordi guidene på stedet jakter med to og to jegere.

Det ble innledningsvis opplyst at klagerne ville få campen for seg selv hvis det ble bestilt jakttur for fire jegere.

Så vidt nemnda kan se tok det imidlertid relativt lang tid, fra 24.august 2016 til årsskiftet 2016/2017, før det ble klart at man greide å skaffe en fjerde jeger. Arrangøren hadde i mellomtiden solgt jaktreise til en annen jeger, som ikke reiste med samme fly som klagerne, ikke jaktet fra samme post og som bodde på separat rom. Guiden hadde - i tillegg - uten arrangørens vitende, avtalt ny tur med en tidligere jeger slik at det ble seks jegere totalt i campen. Den eneste fellesarenaen er opplyst å være måltidene.

Pakkereisearrangementer er kommersiell virksomhet. Nemnda ikke se at det det faktum at det bodde to ukjente jegere i campen innebærer noen mangel. Etter nemndas syn må arrangøren, slik denne saken lå an, ha anledning til å fylle det antall plasser som står til rådighet hos den lokale leverandøren i Canada, spesielt fordi det lenge var uvisst om klageren klarte å skaffe en fjerde deltaker.

Når det gjelder jakt på bjørn i Canada innehar nemnda ingen kompetanse. Slike reiser ligger i periferien av hva nemnda kan forventes å ha kunnskap om. Nemnda er imidlertid enig med arrangøren i at det må være vanskelig å detaljbestemme hvor jakten skal foregå mange måneder før turen går av stabelen. Nemnda antar at terrenget blir bestemt under hensyn til hvor det er mest sannsynlig å påtreffe bjørn. At guidene hadde kunnskap om hvor bjørn befant seg viser det faktum at alle seks jegere felte bjørn. Det fremgår av turprospektet at posteringsjakt er den vanlige jaktformen.

Når det gjelder jakt på coyoter påstår klageren at disse nesten er utryddet på grunn av sykdom. Arrangøren hevder på sin side at det er 8.000 – 10.000 individer, hvilket etter det som er opplyst tilsvarer en ulvebestand i Norge på ca. 70.000 arealet tatt i betraktning.

Det fremgår av en oppdatert oversikt fra myndighetene i Nova Scotia datert 10. desember 2017 at antallet coyoter er rimelig stabilt. Det fremgår videre:

"Coyotes are permanent residents in our province, so seeing or hearing them from time to time is not unusual. They have become part of the ecosystem as a top-line predator. Nocturnal by nature, coyotes tend to be most active and vocal at night."

I et innlegg fra 6. oktober 2015 fremgår det at:

"According to Nova Scotia's Department of Natural Resources, there are 8.000 – 10.000 coyotes in the province; up to 2.000 have wolf mitochondrial DNA".

Nemnda antar etter dette at det ikke var mangel på individer som hindret coyotejakten, men muligens årstiden eller lokale forhold. Etter nemndas syn burde klagerne ha kontaktet arrangøren mens de var på stedet for å få anledning til å jakte på coyote, eventuelt for å få en forklaring på hvorfor dette ikke var mulig. Arrangøren fikk, slik saken er fremstilt, ingen mulighet til eventuelt å avhjelpe situasjonen.

At det tilkommer kostnader i forbindelse med skytevåpen som bagasje fremgår av den utsendte reiseguiden. Eventuelt straffegebyr har arrangøren sagt seg villig til å dekke mot kvittering.

Når det gjelder anbefalt utrustning fremgår det at lighter er anbefalt, samt det utstyret man bruker på jakt hjemme.

Nemnda kan etter en samlet vurdering ikke se at det som ble levert led av mangler, og kan følgelig ikke anbefale at klagerne gis prisavslag.

Vedtak

Pakkereisenemnda kan ikke anbefale at klagerne gis prisavslag.

Nemndas representanter

Wenche Skjæggestad (leder)
Ingebjørg Kiil (Forbrukerrådet)
Camilla Dragvoll (Ticket)
Hanne Åsell (TUI Norge AS)
Kristoffer Sørli (Forbrukerrådet)